

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni świątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartał	3 m. 10 k.
w Krakowie	24 kor.	12 kor.	8 kor.	50 h.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	89	16	8	2
z dwurazową	88	19	9	20
w Państwie Niemieckim	86	18	9	20
w innych państwach	86	14	12	4

Prenumerata i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr rach. poczt. Kasy Oczek. 867.484.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Jagiellońska 1. 10. — Telefon Redakcji i Administracji Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 972. — Księgarni nadających Redakcji nie zwraca. We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halery; w Biurze dzienników A. Olszowskiego al. Kilińskiego 2 i w Biurze Piekna, al. Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafik w Ryńku — Agencja J. Hopena i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukienice, Handel Fialka i Turka, ul. Szwarska, Biuro dzienników M. Hopeny, ul. Wileńska. Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biuro dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 1. 21. — S. Sokółowski, Pałac Hausmanna 9. — W. Przemysły Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rookach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmidt (sprzedaż pojedynczych numerów), i Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Tausenstern & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Baylii i Wrocławiu). R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek Wollzeile. — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue d'Angoulême 14. Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca w stałym numerze (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — (tędy stałe po 60 h. od miejsca za każdy raz. Głosy publiczne po 2 kor. od miejsca. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany — pierwszy raz 40 hal. Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Z Koła polskiego.

(Telefonem.)

Wiedeń, 7 grudnia.

Dawno nie widziano posłów polskich w takim podnieceniu, jak wczoraj. Ogłoszony w „N. Fr. Presse“ artykuł o poufnych rokowaniach prezydium Koła polskiego z ministrem Bilińskim i rzekomym propozycje kompromisowe, na które obaj ministrowie polscy rzekomo się mieli zgodzić, wywołały wielkie rozgoryczenie zarówno z przyczyn formalnych jak i rzeczowych. Przedewszystkiem szkodliwym — zdradcy. Całe prezydium zobowiązało się trzymać rokowania z ministrem skarbu w najściślejszej tajemnicy, tak, że nie tylko dziennikarzom polskim i posłom, ale nawet członkom komisji parlamentarnej Koła odmówiło bliższych wyjaśnień. Tem większe było oburzenie i zdziwienie.

Ale i rzekome propozycje kompromisowe były przedmiotem najostrzejszej krytyki. Jaką jednak drogą propozycje te, które miały być rzekomo przedmiotem dyskusji prezydium Koła z ministrem Bilińskim, dostały się do „N. Fr. Presse“, nie wyjaśniono.

Rezygnacja wicepr. Czaykowskiego.

Jedną z ofiar przesilenia, wywołanego sprawą kanalską był wiceprezes Koła pos. Czaykowski, człowiek osobliwie cieszący się sympatją wszystkich stronnictw, którego łagodne wystąpienia jednak natrącały na opozycję nawet wśród członków jego grupy. Klub konserwatystów czynił mu wyrzuty z powodu jego miękkiego zachowania się w tak ważnej sprawie jak kanały, wobec czego pos. Czaykowski zrezygnował ze stanowiska wiceprezesa Koła. Następnie odbyła się w grupie konserwatywnej bardzo ożywiona dyskusja nad osobą kandydata w miejsce Czaykowskiego. — Zwolennicy ostrzejszej taktyki popierali kandydaturę pos. Starzyńskiego. W końcu zdecydowano się na pos. Górskiego, którego też wybrano.

Kanały.

O godz. 5 rozpoczęło się posiedzenie. Prezes Głabiński w zagajeniu wspominał o konferencjach z ministrem skarbu w sprawie kanałów i oświadczył, że informacja „N. Fr. Presse“ o rokowaniach kompromisowych nie jest autentyczna i nie zgadza się z rzeczywistym stanem rzeczy. Sytuacja jest niezmieniona. Należy dokonać dyskusji i załatwić wnioski komisji parlamentarnej. Prezes dodał, że za politykę Koła odpowiada całe Koło. Prezydium, względnie prezes wykonuje tylko uchwały Koła.

Pos. Łazarski w formalnym przemówieniu obszernie motywuje wniosek, aby w interesie prawidłowego prowadzenia pertraktacji upoważniono tylko prezesa do tej czynności i wnosi, aby wezwano ministra skarbu na posiedzenie Koła, na wczorajsze bowiem posiedzenie Koła minister Biliński nie przybył.

Dr Głabiński oświadcza, że pos. Stapiński przedłożył mu przed posiedzeniem rezolucję zgodną z wnioskiem pos. Łazarskiego. Na wezwanie ministra Bilińskiego dr Głabiński się zgadza.

Pos. Zieleniewski zali się na brak instytutacji fachowych referentów, którzyby w kwestiach z natury swej zawiłych przedkładali Kołu polskiemu szczegółowe opinie. Niemożliwe byłyby wtedy tak rozległe dyskusje, jak obecna, mianowicie w wielu kwestiach wyjaśnienia na czas, przez co unikniemy wielu błędów. Tak n. p. byłoby się może spowodowało pos. Stapińskiego do innej stylizacji tej części rezolucji, w której składa odpowiedzialność za skutki obecnego stanu sprawy kanalskiej na dra Kozłowskiego. W lecie kolportowano różne wieści, których nie wyjaśniono. Dotyczyły one pogłoski, jakoby rząd, względnie minister skarbu, był przez pewnych członków prezydium Koła w tym kierunku informowany, jakoby większość Koła godziła się na odszkodowanie za zaniechanie budowy kanałów. Albo te wieści były nieprawdziwe, a wtedy należało oficjalnie im zaprzeczyć, albo — co uważam za nieprawdopodobne — były prawdziwe, a wtedy jako członkowie Koła mamy prawo domagać się wyjaśnienia, z czegoż upoważnienia dawano takie informacje. Proszę przeto o konkretne wyjaśnienie, bo brak jego osłabia powagę Koła, a sprawie nadzwyczaj szkodliwy; proszę o nie także dlatego, bo nie mógłbym tego dłużej cierpieć, jako poseł krakowski, identyfikujący się z rezolucją krakowskiej Rady miejskiej, a więcej jeszcze ze znaną rezolucją krakowskiej Izby handlowo-przemysłowej. W sprawie taktyki w obecnym stanie sprawy zaznaczam, że stoimy wobec faktu, iż w lecie uchwalono rezolucję, grożącą rządowi użyciem wszystkich środków parlamentarnych w razie niewykonania sankcjonowanej ustawy i wobec oświadczenia rządu, że kanałów nie będzie budował. Pozostaje więc jedyna droga — wysnuć konsekwencji, które są w tym względzie: albo przejście Koła do opozycji, a więc odmówienie uznania prowizoryum budżetowego i nieuchwalenie żadnych innych przedłożonych przez rząd ustaw, albo uchwalenie tylko 3-miesięcznego prowizoryum budżetowego, zamiast żądania przez rząd półrocznego. Oba te sposoby są jednak możliwe tylko po zapewnieniu sobie poparcia innych stronnictw. Przeprowadzenie takich pertraktacji jest obowiązkiem prezesa Koła.

Pos. Fijak wyraża żal, że od niektórych

członków Koła wyszła myśl odszkodowania. Mowca występuje przeciw Bilińskiemu. Inny klub nie darowałby tego.

Pos. Kozłowski mówi o potrzebie pertraktacji ze stronnictwami, zarzuca, że stronnictwo chrześc. socjalne w tej tak ważnej sprawie opuszcza Koło polskie, mimo że Koło popierało je często. Mowca wyraża nadzieję, że Czasi nie opuści Koła w tej sprawie. W obszernym przemówieniu motywuje następnie swoje wnioski, podkreśla, że raczejby się zgodził na odszkodowanie, niż na budowę kanałów przez prywatne konsorcjum finansowe. Smatno doświadczenia, poczynione w tym kierunku powinny raz na zawsze odstrząść od takich sposobów. Dalej polemizował mowca z pos. Roszkowskim i zapytał go, skąd właściwie wie, że korona oświadczyła się przeciw budowie kanałów. Jeżeli informacja ta jest prawdziwą, to w takim razie korona jest fałszywie informowana.

Następnie uchwalilo Koło jednogłośnie sprawę tę oddać w ręce prezesa dra Głabińskiego. Potem uchwalono następującą

rezolucję:

„Koło polskie poleca swemu prezesowi stanowczą obronę zasad ustawy kanalskiej z r. 1901 w myśl ostatniej uchwały Koła sejmowego z 19 listopada 1910 r., izby z użyciem wszystkich przysługujących dla Koła środków parlamentarnych skłonić rząd do natychmiastowego dokonania wyłączenia gruntów na galicyjskiej przestrzeni kanału Kraków-Zagłębie i do rozpoczęcia na wiosnę budowy na przestrzeni Zator-Samborek, oraz, aby wraz z prezydium i komisją parlamentarną skłonić rząd do użycia reszty przyzwolonych ustaw z r. 1901 środków na kanały i budowy wodne w Galicji i innych krajach koronnych austriackich. Koło polskie poleca prezydium, aby wspólnie z komisją parlamentarną skłonić rząd do zabezpieczenia w drodze ustawy dalszych środków na budowę kanału Zagłębie Krakowskie-Dniestr i na regulację rzek w Galicji według ustaw krajowych z r. 1901 i 1907.“

Pos. Głabiński dziękuje za okazane mu zaufanie i oświadcza, że starać się będzie jak najlepiej wywiązać z przekazanego mu polecenia. Sam decydować nie będzie, lecz odniesie się do Koła, skoro ukończy pertraktacje.

O informację w „N. Fr. Presse“.

W tem miejscu posiedzenia pos. Czaykowski zgłasza rezygnację z godności wiceprezesa Koła. Rezygnację przyjęto i wybrano wiceprezesem dr Górskiego. Dr Górski podziękowawszy za wybór, omawia sprawę budowy kanałów przez konsorcjum prywatne, o czem donosił wczoraj „N. Fr. Presse“. Zaznacza, że wraz z posłem Battaglią podnosił ten ewentualny projekt, który jednak był czysto-prywatny i nigdy nie był oficjalnym projektem Koła polskiego.

Pos. Ptasz omawia następnie doniesienie „N. Fr. Presse“ w sprawie kanałów i zgłasza następujący wniosek, który przyjęto:

„Aby zapobiedz na przyszłość wprowadzaniu w błąd opinii publicznej i wszelkim stąd wynikającym szkodom, Koło stwierdza, że kwestją budowania kanału galicyjskiego z pomocą konsorcjum prywatnego, ani nigdy przedtem się nie zajmowało, ani się nie zajmuje. Wszelkie zatem w tym kierunku idące wiadomości i kombinacje nie mają nic wspólnego z zaprzęganiami, ani z zamiarami Koła polskiego.“

O polsko-lwowskiego uniwersytetu.

Pos. Tomaszewski interpeluje prezydium w następującej sprawie: Jak wiadomo wysokiemu Kołu, broniemy z całą usilnością polskiego charakteru uniwersytetu lwowskiego, — Jedną z cech polskiego charakteru uniwersytetu jest urzędowy język polski. Otóż miał się wydarzyć następujący wypadek: Prof. dr Kolessa zażądał zlikwidowania kwitu ruskiego na dotację seminaryjną. Likwidatura przyjmuje kwity ruskie tylko na pensje profesorskie. Gdy urzędnik odmówił likwidacji, prof. Kolessa zwinąłszy kwit, udał się na skargę do namiestnika a nie zastawczy go, do biura prezydialnego, które wydało polecenie zlikwidowania kwitu i udzielenia urzędnikowi nagany. Urzędnik powołał się na odnośne polecenie s. p. namiestnika Potockiego i zażądał polecenia i nagany na piśmie. Mowca sądzi, że polecenie biura prezydialnego było bezprawne i pochodziło chyba z obawy przedtętnem ukraińskim: sądzi nadto, że ów urzędnik zamiast nagany powinien był otrzymać polecenie zaskarżenia prof. Kolessy o obrazę urzędnika podczas urzędowania. Mowca zapytuje, czy prezesowi ten wypadek jest znany czy zechce w razie sprawdzenia tego zajścia zastrzedz się przeciw narażaniu praw językowych uniwersytetu lwowskiego.

Pos. Skarbek przyłącza się do wywodów pos. Tomaszewskiego i oświadcza, że całe Koło polskie musi stanąć w obronie tego urzędnika, który zamiast pochwały, dostał niesłusznie nagana.

Prezes dr Głabiński oświadcza, iż w sprawie tej interweniował w namiestnika a ten oznajmił, że wydał odpowiednie zarządzenia, aby sprawy takie się nie powtarzały.

Inne sprawy.

Następnie przeszło Koło do dyskusji nad prowizoryum budżetowym. Poseł ks. Pastor zażąda, aby pos. Głabiński w mowie swej przy

provizoryum budżetowym, urgował wykonanie ustawy z r. 1907 o budowie kolei Jasło-Końieczna, która najpóźniej w 1909 miała być rozpoczęta a dotąd to jeszcze nie nastąpiło. Również podnosi mowca budowę kolei Jasło-Debica.

Ponieważ w tej chwili pos. Głabiński przyszedł do głosu w Izbie, posiedzenie Koła zamknięto.

Z Izby posłów.

(Telefonem.)

Wiedeń, 7 grudnia.

W Izbie posłów w dalszej dyskusji nad prowizoryum budżetowym przemawiali wczoraj posłowie Straucher, Conci (żądał załatwienia sprawy uniwersytetu lwowskiego), Spincic (domagał się, aby urzędnicy na Póbrzezu władali trzema językami), Schoiswohl, hr. Sternberg, Marckhl, Biankini, Schmidt, Markow, Goll.

Mowa Fiedlera.

Następnie przemawiał prezes klubu czeskiego Fiedler. Podważa krytykę działalność obecnego rządu, podniósł, że także w kwestii dróg wodnych rząd nie objawił koniecznej jasności zamiarów. Kwestya ta jest bardzo trudna, ponieważ należy wychodzić z pewnych premis, których nie można cyfrowo udowodnić a jedynie można ją przedstawić jako prawdopodobną. Rząd oświadczył, że ze względu na koszt i ze względu na votum Izby panów, nie można myśleć o budowie kanałów. Skoro jednakże rząd przyszedł do tego przekonania, to powinien był sobie zadać pytanie, co należy uczynić z ustawą o budowie dróg wodnych. Jeżeli nie można ustawy przeprowadzić, to należy w jej miejsce wprowadzić nową ustawę. W tym celu powinien był rząd z temi krajami, które swego czasu głośowały za budowę kolei alpejskich prowadzić rokowania, gdyż kraje te przez budowę dróg wodnych miałyby otrzymać pewne korzyści gospodarskie. Rząd nie przedstawił żadnych planów, tylko pertraktacje z pojedynczymi krajami. Wprowadzono zamieszanie z którego tylko z trudem będzie można wybrnąć. Obecnie tylko Koło polskie objęło kierownictwo w tej sprawie.

Pos. Smrček: My trwamy przy ustawie o budowie dróg wodnych!

Koło Głabińskiego.

Prezes Koła polskiego dr Głabiński wskazał na przemówienie prezydenta ministrów, który wyraźnie zaznaczył, że potrzebne jest utworzenie silnej i zdolnej do pracy komisji. Mowca imieniem Koła polskiego kilkakrotnie na tę konieczność wskazywał. Rząd myśli się, jeżeli przez dłuższy czas sądził, że stałość administracji bez silnego stałego urzędnika jest rzeczą możliwą. Jeżeli się zarzuca Izbie ludowej, że brak jej programu i prace jej są bezowocne, to jest to następstwem tego, że nie mamy większości o silnym programie i silnym kierownictwie. Nie mamy też możliwości wskazania na poważny rezultat naszej pracy. (Potakiwania na ławach polskich).

Mowca odnosi się z zadowoleniem do konferencji czesko-niemieckich. Jest to szczęśliwa zapowiedź nie tylko dla pracy Izby, ale i dla umocnienia całego życia konstytucyjnego i autonomicznego w państwie. Nie ulega kwestii, że pod wpływem tego dokonywującego się zbliżenia obu narodów także usposobienie w parlamencie znacznie się poprawiło i podniosło. W ten sposób zdołano w krótkim czasie uchwalić ważną dla ludności ustawę o opiece mieszkaniowej, która tworzy ważny krok w kwestii socjalnej i wprawdzie jej nie rozwiązuje, ale ją łagodzi. Mowca zajmuje się następnie właśnie narodowościowo i podnosi, że także w Galicji stanęły one na porządku dziennym. — W mowach obu ruskich mówców Oleśnickiego i Kuryłowicza słychać było gorzką skargę i silne zarzuty przeciw Polakom, które już po części w obu tych przemówieniach były ze sobą sprzeczne.

Imieniem Koła polskiego — mówił dr Głabiński dalej — i imieniem wszystkich Polaków mogę dać wyraz naszemu najwyższemu życzeniu, aby te zarzuty, podejrzania i narodowe waśnie i walki przeciw rzekomożącym się Polakom, które już po części w obu tych przemówieniach były ze sobą sprzeczne, miałyby się zakończyć.

Mowca omawiał następnie kwestję drożyzny, której powodu należy szukać nie tylko we wzmożeniu się kosztów produkcji, pracy i t. d., we wzmożeniu się konsumpcji i sposobie życia szerokiej mas ludności, ale także w stracie złota na wartości, gdyż produkcyja złota w ostatnim czasie silnie się zmogła a obawy, że złoto będzie coraz droższem, nie spełniły się. Drożyzna jest również nieszczęściem dla połączonych krajów, gdyż kraje partycypują w dodatkach do bezpośrednich i stałych podatków. Te okoliczności należy przy reformie podatkowej należycie ocenić.

Państwo nie wypełniło swoich obowiązków wobec krajów, które od chwili zawarcia umowy z Węgrami zawsze skazane były na pomoc, czy to z mającego być podwyższonym podatku od wódki, czy to z dochodów podatku personalnego. Tem je zawsze pocieszano. O obowiązkach tym można dlatego także mówić, ponieważ podstawy dyplomu państwowego przesłannego zostały konstytucyjną lotwą na niekorzyść autonomii, tak, że finanse krajowe dostały się w zawisłość od państwa i rządu. Finanse państwa także się nie poprawiły. Budżet zamyka

się wprawdzie małą nadwyżką, ale w rzeczywistości ma się do czynienia z deficytem, co już niewądnia prowizoryum budżetowe, które żąda pożyczki 34 milionów, najpierw na umorzenie długu państwowego, a dalej na inwestycje w środkach komunikacyjnych i kolejach państwowych. Najbardziej ubolewania godnym jest fakt, że właśnie oszczędzono w tych wydatkach, które są przeznaczone na podniesienie siły produkcyjnej i mają tworzyć świeże pola pracy. (Potakiwania na ławach polskich). Najmniej pożyteczne widzi się na popieranie gospodarstwa rolnego i leśnego, na melioracje, na przemysł i rękodzieła. — Również szczerzy się wydatkami na budowę dróg, a drogi wodne traktowane są jako przedmiot zbtyku. Także program budowy kolei lokalnych spychany jest na lepsze czasy.

A jakże pokryć oczekiwane wielkie wydatki na cele wojskowe, na dwuletnią służbę wojskową, na przeprowadzenie ubezpieczenia socjalnego? Mowca wskazał następnie, że w niektórych krajach powstaje duch nienawistny wobec Galicji, przechodzi nawet do kół rządowych! Nasze usiłowania o podniesienie kraju zwalczone są otwarcie i przedstawiane są przez pewne stronnictwa i pewne kraje, jako rzekome niebezpieczeństwo dla austriackiego przemysłu i rolnictwa. Oczekiwaliśmy, że znana masowa emigracja z Galicji, że brak zarobku dla ludności włościańskiej, że rozkwit kowalowania naszej ziemi i jej załudzenie będą uznane jako niebezpieczeństwo gospodarcze i społeczne i że wszystkie nasze zarządzenia dla złagodzenia tego niebezpieczeństwa znajdą poparcie w interesie politycznym gospodarzem i tak ze strategicznym kraju. Oczekiwaliśmy, że właściwie w czasach drożyzny w całym państwie naszemu krajowi poświęci się intensywniejszą uwagę dla podniesienia rolnictwa, aby kraj mógł zaopatrzyć także wielkie miasta.

Niestety oczekiwania te nie spełniły się, a nawet w delegacjach usłyszeliśmy skargi, że państwo jest przez Galicję wyzyskiwane! Galicja jest znakomitą obszarem zbytu dla przemysłu austriackiego i czeskiego; dochody kraju wzrosły się i teraz otwierają się najlepsze widoki dla finansów państwowych.

Sprawa kanałów.

Następnie wskazał prezes Głabiński, że w Galicji i w Koło polskim rozgorzało niebezpieczeństwo pewnym stronnictwem Izby i rządowi wywołuje sprawa kanałów i wprost wrogie stanowisko Rady przemysłowej wobec Galicji. Pewne stronnictwa zarzucały Kołu przesadę, gość zdaje się im, iż sprawa kanalska przybrała teraz inny charakter, skoro objawiły się pewne nieznane poprzednio techniczne i finansowe trudności. — Ale historia ustawy mówi co innego. Oto po jej wejściu w życie nie przytoczono ani jednego argumentu, któryby już przed jej uchwaleniem nie był znany. Nawet argument, że kanały rzekomo lub przeważnie wyjdą na korzyść Galicji, został już w tej Izbie zbity przez kilkunastu mówców, najskuteczniej zaś przez niezapomnianego dra Luegera. (Śluchajcie! Śluchajcie! Na ławach polskich). Mówi się tylko o wielkich sumach, jakie konieczne są na drogi wodne. Nie jest prawdą, że na drogi wodne proponowano tylko 250 milionów, proponowane było raczej 750 milionów, a przewidywano tylko na pierwszy okres budowy 250 mil. Nie jest też prawdą, aby rząd lub jakiegokolwiek stronnictwo przedtem uważały drogi wodne za finansowe przedsięwzięcie i że oczekiwano po nich znacznych dochodów.

Już sprawodawca Menger podniósł, że mają one podnieść gospodarkę, a nie jest ich celem, aby dawały dochody dla państwa. (Okłaski). Gdy w Izbie panów hr. Mauthner stanął na tem stanowisku, co Menger. Gdy w Izbie posłów w ustawa kanalska przyjęta została 200 głosami przeciw 47, Izba panów uchwaliła jednogłośnie! (Śluchajcie! Śluchajcie! u Polaków).

Ustawa wyszła z inicjatywy w wszystkich stronnictwach na podstawie znanej umowy w sprawie kolei alpejskich; projekt podpisali przywódcy wszystkich klubów. Już wtedy pos. Wolff mówił o „niebezpieczeństwie polskiem“, że rolnictwo i przemysł austriackiemu grozić może Galicja, względnie Rosya. I znówu dr Lueger dał Wolffowi odprawę.

Wskazawszy, że i przywódcy klubu czeskiego dziś podkreślają, że ustawa musi być wykonana, zapytuje mowca, czy gdyby Izba panów uchwaliła rezolucję przeciw jakiemś istniejącemu podatkowi, czyby podatek tego mimo to nie ściągano?

W sprawie Rady przemysłowej.

Następnie podniósł dr Głabiński, jak Rada przemysłowa wrogo odnosi się do Galicji. Oddawna istnieje u nas ustawa krajowa, odnawiana co 10 lat, a zwalnająca nowo tworzące się przedsiębiorstwa od dodatku do autonomicznych podatków. Nikomu w Austrii nie przyszło dotąd na myśl występować przeciw tej ustawie, dopiero Rada przemysłowa odkryła, że jest ona niebezpieczną dla przemysłu zachodnio-austriackiego. Wywołało to już zamieszanie kompetencji w niektórych władz administracyjnych, że uzurpują sobie głos co do tego, czy jakaś ustawa państwowa lub krajowa ma być wykonana czy nie.

Ks. Kopyciński: To jest poprostu anarchia!

Pos. Głabiński: Minister handlu powinien zapobiedz temu wygrywaniu jednych

krajów przeciw drugim. Polacy świadomi jesteśmy naszych obowiązków względem państwa, dynastji, krajów, a szczególnie do brze obowiązków wobec naszego kraju ojczystego. Wypełniamy je i będziemy wypełniali dalej. O ile to od nas zależy, postaramy się, aby duch nienawiści wobec naszego kraju nie zatriumfował. Spodziewamy się, że w państwie, które ma szczęście posiadać najsprawiedliwszego monarchę (Okłaski), idea sprawiedliwości znajdzie odzwierciedlenie także w reprezentacjach Izby i w tej Izbie znajdzie licznych zwolenników. Liczymy na to, że i rząd uzna ją za podstawę swych rządów i całej administracji. My także nasze stanowisko wobec rządu i stronnictw ukształtujemy wedle zasady sprawiedliwości i wzajemności. (Zwyc okłaski; z wielu stron gratulacje).

Zakończenie.

Przemawiali następnie pp. Habermann, Pitacco i Hraskey, który obawiał się wykonaniem ustawy kanalskiej.

O godz. 11 w nocy zamknął prezydent posiedzenie.

Konferencja przewodniczących klubów.

Wiedeń. Na konferencji przewodniczących klubów postanowiono odbyć wybór członków delegacji na nadzwyczajnym posiedzeniu we wtorek, 13 b. m., wieczorem. Pierwsze czytanie prowizoryum ma być ukończone dzisiaj, potem ma się rozpocząć pierwsze czytanie przedłożenia bankowego i toczyć się do końca tygodnia. Poniedziałek ma być zastrzeżony dla obrad komisji budżetowej dla załatwienia prowizoryum budżetowego. We wtorek załatwionoby reformę regulaminu, w środę i w czwartek następnego tygodnia drugie czytanie prowizoryum budżetowego, potem ma nastąpić pierwsze czytanie serbskiego traktatu handlowego i drugie czytanie przedłożenia bankowego, jakoteż drugie czytanie serbskiego traktatu handlowego. We czwartek, 22 b. m. załatwić się ma szereg mniejszych przedłożeń.

Rada koronna i delegacye.

Wiedeń. Z powodu poważnych różnic, jakie istnieją w sprawie ułożenia budżetu wojskowego, zawierającego bardzo znaczne kredyty na rok przyszły, odbędzie się w najbliższych dniach Rada koronna pod przewodnictwem cesarza. Cesarz ma zdecydować.

Delegacyom, które mają się zebrać w grudniu na dwudniową sesję, przedłożony będzie wspólne prowizoryum budżetowe na dwa miesiące.

Konferencja czesko-niemiecka.

Wiedeń. Zjednoczony klub czeski uchwalił wczoraj wszystkimi głosami przeciw głosom radykalów wziąć udział w konferencjach umiarkowanych w Wiedniu, jednak pod warunkiem, że zaproszenia na te konferencje nie będą rozsyłane przez rząd, który w tych rokowaniach ma brać udział tylko jako strona. Wniosek, aby na konferencjach tych obradowano nad sprawą utworzenia rządów obwodowych, odrzucono 34 przeciw 29 głosom.

Sprawa Rydzyny.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Poznań, 7 grudnia.

Spółceństwo tutejsze jest bardzo poruszone ostatecznem zaprzeczaniem Rydzyny. Posłowie polscy, nawet konserwatywni, oświadcza, że w sprawie tej winien jest dr Zygmunt Dziembowski. Nie będzie on dopuszczony do kandydatury poselskiej przy przyszłych wyborach.

Sejmowe Koło polskie w Berlinie przygotowuje energiczną interpelację w sprawie wyroku sądu Rzeszy co do dziedzictwa Rydzyny.

Zamach w Łodzi.

Dzienniki warszawskie donoszą z Łodzi: W poniedziałek o godz. 9 wieczorem stanął na posterunku służbowym przed browarem Thomasa na Radogoszczu, przedmieściu Łodzi, dwóch strażników: 61-letni Teodor Jarczenko i 34-letni Gustaw Wende. Pierwszy z nich służył w policyi 35 lat i podlegał z rzędu sześciokrotnym zamachom. Gdy strażnicy odeszli o kilka kroków od siebie, z różnych stron padły strzały rewolwerowe. Stało się to tak szybko, że strażnicy nie zdążyli nawet chwycić za broń. W kilka sekund po tem rozległa się znowu salwa i obaj strażnicy padli trupem na miejscu.

Wśród mieszkańców i przechodniów powstała straszna panika. Ludzie uciekali na wszystkie strony, kryjąc się w bramach po domach i dopiero po pewnym czasie zawiadomiono o zamachu naczelników władz. Policyja przybiegła na miejsce, rozpoczęła energiczne rewizje przebiegów i w domach, sąsiadujących z miejscem rzeczonego wypadku. Aresztowano kilkanaście osób.

Sprawa Macocha.

Wczoraj wieczorem otrzymaliśmy z Częstochowy następujące informacje:

Sędziemu śledczemu złożono kancję w kwocie 3000 rb. za ks. Bazylego Olesieńskiego

go, wobec czego ten ostatni odpowiadać będzie z wolnej stopy.

Aresztowany w sprawie Macocha muzykant kapeli jasnogórskiej Pertkiewicz odstawiony został do więzienia w Piotrkowie.

Z uniwersytetu.

(Wykład ks. Zimmermanna).

Zapowiedziany na wczoraj godz. 6 wieczorem trzeci z rzędu wykład ks. Zimmermanna w sali Kopernika uniwersytetu Jagiellońskiego dzięki nadzwyczajnym zarządzeniom senatu akademickiego minął zupełnie spokojnie. Wstęp do uniwersytetu, podobnie jak i ostatnim razem, dozwolony był tylko za okazaniem karty akademickiej. Do gmachu uniwersytetu otwarta była tylko jedna brama boczna od plantacji, przy której pełniło służbę trzech woźnych uniwersyteckich w mundurach oraz jeden z urzędników, przeglądając skrupulatnie każdą kartę przechodzącągo akademika. — Wstęp do sali Kopernika, w której miał wykład ks. Zimmermann, również bardzo był utrudniony. Wstęp mieli dozwolony tylko zapisani na wykład słuchacze, i to za osobnymi biletami wstępu, które przez cały dzień wczorajszego aż do rozpoczęcia wykładu wydawała kancelaria uniwersytetu na podstawie okazywanego indeksu. Na biletach tych wpisywane było imię i nazwisko każdego słuchacza, który wylegitymował się, że na wykład ten uczęszcza. — Przy drzwiach wchodowych do sali pełniło również służbę trzech pedelów umundurowanych i jeden z urzędników, lustrując okazywane bilety.

O godz. 6 min. 20 weszli na katedrę ks. Zimmermann w towarzystwie rektora Witkowskiego i dziekanów wszystkich czterech wydziałów Wroblewskiego, ks. Gabryla, Kleckiego i Krzyżanowskiego i rozpoczął wykład, który minął zupełnie spokojnie. Z początku dała się słyszeć chwilami słaba nuta „Czerwonego sztandaru”, lecz wkrótce zamilkła.

Tymczasem część młodzieży postępowej dostrzegła się na uniwersytecie i rozpoczęła śpiewać, co widząc woźni przy bramie, zamknęli ją i nie wpuścili więcej nikogo. Starano wprowadzić do sali siłą, ale bramy żelazne były zbyt silne, aby nie oprzeć się naciskowi tłoczącej się młodzieży. Równocześnie do śpiewających wewnątrz gmachu akademików zbliżył się prorektor Łazarski i w imię poszanowania wolności nauki i powagi uniwersytetu prosił, aby zaprzestali śpiewu i gmach opuścili, co też młodzież po chwili uczyniła.

Przed wykładem w westibulu i na plantach przed uniwersyteciem zebrało się wiele młodzieży akademickiej, żywo omawiając poprzednie zajęcia i obecne zarządzenia senatu. O godzinie jednak pół do 8 wieczór opustoszał uniwersytet zupełnie.

Od godz. pół do 6 po południu aż do rezejdacji się młodzieży wokół gmachu uniwersyteckiego skonsygnowany był znaczny zastęp policji i kilkunastu komisarzy, spokoju jednak nie zakłócono.

Kronika.

Kraków, środa 7 grudnia.

Kalendarzyk kalendarzy: Ambrożego bw. Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 7 min. 27, zachód o godz. 3 min. 37, długość dnia godzin 8 min. 10.

Prognoza: stały meteorologicznej w Wiedniu: Zmienne, pochmurno, ożywione wiatry, stan mało zmieniony, niepewny.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Obłubienice morza”.

Teatr ludowy (przy ul. Rajskiej): „Wenus w Krakowie”.

Bankiet artystów-malarzy na cześć ustępującego sekretarza Tow. sztuk pięknych p. S. Böhma w sali Pollera o godz. 8 wieczór.

Trzeci koncert symfoniczny Tow. muzycznego w sali starego teatru o godz. 7½ wieczór.

Wieczór trzech wieszczów nozniów klasy VII gimnazjum T.

Walne zgromadzenie Tow. górniczego w sali wykładowej gabinetu geol. (św. Anny 6) o godz. 6 wieczór.

Posiedzenie miesięczne Tow. ogrodniczego w sali zakładu chemicznego (przy plantach) o godz. 6 wieczór; zgromadzenie członków akad. Związku sportowego o godz. 6 wieczór w sali 35 (Coll. Nov.); zgromadzenie sekcji sportów zimowych A. Z. S. o godz. 8 wieczór w sali Coll. Novum.

Zebrań członków krak. Związku pomocy dla wieźniów politycznych w lokalu Tow. „Spójnia” (plac Maryacki 1. S. II p.) o godz. 7 wieczór.

Odczyt dr Eigera „Metoda elektro-kardjograficzna, jej kliniczne znaczenie i zastosowanie” w Tow. lekarskim o godz. 6 wieczór.

Wystawa w Tow. sztuk pięknych od godz. 11 do 4 po poł.

Teatr miejski we Lwowie: „Złoty wiek rycerstwa”.

Z Tow. „Polska sztuka stosowana” w Krakowie. Dnia 3 b. m. odbyło się walne zgromadzenie członków Tow. „Polska sztuka stosowana”. — Po sprawozdaniu wydziału na wniosek komisji kontrolującej udzielono wydziałowi absolutorium. Następnie uchwalono wprowadzić szereg drobnych zmian w statucie Towarzystwa, między innymi: powiększyć liczbę członków wydziału do 24. Wreszcie dokonano wyborów do wydziału i komisji kontrolującej. Do wydziału wybrani zostali pp.: Jan Bukowski, Józef Czajkowski, Eugeniusz Dąbrowski, prof. Stanisław Dębicki, prof. Władysław Ekielski, Stefan Filipkiewicz, dr Stanisław Goliński, Stanisław Kamocki, Bonawentura Lenart, Wacław Krzyżanowski, Karol Maszkowski, Franciszek Mączyński, prof. Józef Meheffer, prof. dr Jerzy Mycielski, Witold Noskowski, Antoni Prociakiewicz, Ludwik Puszet, Jan Szczepkowski, Adolf Szyzko-Bohusz, Edward Trojanowski, Seweryn Udziała, Henryk Uziębło, Jerzy Warchałowski i Ludwik Wojtyczko; do komisji kontrolującej pp.: Wacław Ancezy, Leonard Lepsz, Franciszek Moskwa, jako zastępcę zaś Tadeusz Żuk-Skarszowski i Władysław Turski.

Odczyty z dziedziny sztuki. Staraniem komiteu akademickiego budowy Domu akademickiego, dla słuchaczy, odbędzie się w auli uniwersytetu Jagiellońskiego szereg odczytów z dziedziny sztuki. Ta gałąź wiedzy zbyt mało bywa omawiana publicznie, jakkolwiek z życiem w ogóle a krakowskim specjalnie silnie jest związana. Wystawy sztuki pełne są zawsze żydnych wrażeń, mnąca wiedząjąca, a jednak w tej dziedzinie panują bardzo chaotyczne pojęcia i czuć się daje brak fachowych omówień. Po części starać się będą zapobiedz temu wspomniane odczyty, do wygłoszenia których zaproszeni są wybitni uczeni na tem polu i artyści. Wykład z jakiegokolwiek działu sztuki musi być poparty ilustracją, bez niej bowiem jest zbyt suchy i abstrakcyjny, to też projektowane wykłady poparte będą obrazami świetlnymi. Pierwszy wykład odbędzie się 15 grudnia o g. 5 po południu. Mówić będzie architekt dr Zubrzycki „O trzech najstarszych katedrach polskich” t. j. gnieźnieńskiej, krakowskiej i poznańskiej. Temat ten dotąd nigdy nie omawiany, wzbudzi niezawodnie wielkie zainteresowanie wśród szerszych warstw naszej inteligencji, tembardziej, że nasze zabytki sztuki każdego sercu polskiemu są drogie. Odczyt ten będzie ilustrowany obrazami świetlnymi, specjalnie na ten cel przygotowanymi.

Zwiedzanie fabryk. Były minister Abrahama

mowica, jako prezes rady nadzorczej Banku przemysłowego, chcąc poznać rozwijający się przemysł fabryczny w okolicy Krakowa, zwiędził wczoraj w towarzystwie wiceprezydenta Szarskiego oraz r. m. dra Merza zakłady przemysłowe w Borku Fałkckim, a więc fabrykę superfosfatów, fabrykę sody oraz walcownię żelaza, niemiecką fabrykę cementu w Bonarce. Poseł Abrahamowicz był wprost zdumiony tem, co widział, przyznając, że wszelkie opisy i ustne przedstawienia nie mogą oddać tego wrażenia, które zyskuje się przez zwiedzenie wielkich, pod każdym względem wzorowych zakładów przemysłowych, a zarazem wyraził przekonanie, że spieszenie założeń w Krakowie filii Banku przemysłowego jest nieodzowną koniecznością.

Z uniwersytetu. P. Tadeusz Ramułt, auskultant sądowy, rodem z Brzostka, otrzymał w uniwersytecie Jagieli. stopień doktora praw.

Ślizgawka. Podobnie, jak w ubiegłym roku objęła „Cracovia” i w bieżącym sezonie ślizgawkę w Parku krakowskim. Dążeniem jej będzie utrzymać tor ślizgawkowy, który odpowie wszelkim wymaganiom. Staraniem „Cracovii” urządzią być zawody hokejowe, festyny i zabawy. Przedewszystkiem jednak „Cracovia” starać się będzie podnieść krakowski sport jazdy sztucznej i szybkiej, następnie dążyć do utworzenia drużyny hokejowej pań. Zgłoszenia przyjmuje codziennie sekretaryat klubu w godzinach urzędowych od 6—7 wieczór (Jagiellońskich 18). Dla członków znaczne ulgi.

Kradzież na ulicy. Żołnierzowi 9 batalionu pionierów Szwarcelskiemu, który szedł przez ulicę Krowoderską, upadł banknot dziesięciokoronowy na ziemię. Widząc to Burlika, 18-letni wyrostek, porwał pieniądza i zbiegł do szynku Kalpholza. Żołnierz przy pomocy policjanta odzyskał złodzieja, jednak już przy nim nie znalazł banknotu. Gdyż zdołał przez ten czas oddać skradzioną kwotę swojemu przyjacielowi nieznanego nazwiska — Burlikę aresztowano.

Zamach samobójczy w więzieniu. Ze Lwowa donoszą: Solicytator adwokacki Aleksander Kiszczak, którego skazano na pięć lat ciężkiego więzienia za usiłowane oszustwo, w kaźni targował się na swoje życie. Nie mając przy sobie żadnej broni ani noża, wybił w kaźni szybę i szkiem chciał położyć sobie gardło. Zamiar nie został uskuteczny, desperat zranił się tylko silnie w szyję. Zarząd więzienny odstawił go do szpitala przy zakładzie karnym. Życiu Kiszczaka nie grozi niebezpieczeństwo.

Znalezienie trupa. Z Białej telegrafują nam pod datą wczorajszą: Dziś rano znaleziono w Białce trupa 27-letniego robotnika Jana Chrośczyka z Białej. Chrośczyk został prawdopodobnie naprządk za mordowany, a potem wrzucony do rzeki.

Kara śmierci. Sąd przysięgłych w Brzeżanach zasądził na karę śmierci przez powieszenie strażnika policyjnego Onufrego Melnyka. Pod sąd przysięgłych sięgnął rabunkowego morderstwa.

Proces Styki. Z Wiednia donoszą nam: W poniedziałek odbyła się w sądzie krajowym wyższym w Wiedniu w sprawie apelacji Jana hr. Zamoyskiego od wyroku sądu krajowego wiedeńskiego w procesach jego z p. Janem Styką rozprawa apelacyjna. Trybunał apelacyjny odrzucając apelację, zatwierdził wyrok pierwszego sądu i zasądził hr. Zamoyskiego na zapłatę 100.000 koron. Sąd kosztów postępowania apelacyjnego. — Jak wiadomo, sąd pierwszy przychylił się do zapłaty p. Styki, że hr. Zamoyski obowiązany jest za obrazy całą cenę zapłacić, a następnie odebrać je w pracowni p. Styki w Garches. Hr. Zamoyski natomiast utrzymywał, że zapłaci dopiero po nadstawieniu mu obrazów do kraju. Hr. Zamoyskiego zastępował adwokat dr Chmurski, p. Stykę adwokat dr Kahane.

Zatrucie całej rodziny. Z Grudziądza telegrafują: Dzienniki donoszą, że pewien robotnik, jego żona i trzech synów zmarli wczoraj rano na zaka-

żenie wskutek zatrucia się po spożyciu pokarmu. Dwaj jeszcze synowie leżą bez przytomności i bez nadziei wyzdrowienia.

Rad. Z Wiednia telefonują: Bawiący tu dyrektor angielskiego instytutu radu, zakupił od rządu gram radu za 360.000 K.

Śniegi i mrozy. Z Petersburga telegrafują: Na linii kolejowej transkaspjskiej 20 pociągów towarowych ugrzęzło w śniegu. Orkan śniegowy szaleje ogromnie. Także kilka pociągów osobowych stoi w polu, nie mogąc się ruszyć. Podróżni cierpią głód. Robotnicy z powodu mroźnej odzieży nie chcą czyścić torów; zarekwirowano wojsko. Wzdłuż kolei taszkentkiej również w śniegu ugrzęzły pociągi. Koło Perowska i Kazabińska zmarzło 200 Kirgizów; zginęło 500 koni. Mrozy na stepach dochodzą do 35° R.

Mianowania. „Gazeta Lwowska” ogłasza: Sąd krajowy wyższy w Krakowie zamianował auskultantami: praktykanta koncepcyjnego skarb. Tadeusza Stopińskiego i praktykantów sądowych Kazimierza Nowaka, Stanisława Tułasiewicza, Stanisława Kilińskiego, Franciszka Gawła i Karola Kucharskiego.

Namiestnik przelał adjunktów budownictwa: Kazimierza Kruga z Nowego Sącza do Złoczowa i B. Chrzanowskiego do Nowego Sącza.

Ministerstwo handlu zamianowało asystentów pocztowych: Z. Gabryelskiego i Mieczysława Czaczak w Krakowie oficyantami pocztowymi, a oficyantów pocztowych: Czesława Kostmanowicza w Szczakowej, Franciszka Wnęka w Tarnowie, Kazimierza Zajączkowskiego, Maryana Rępczyńskiego w Krakowie, Feliksa Jureckiego, Szymona Dąbrowskiego i Ludwika Franza w Krakowie starszymi oficyantami pocztowymi w IX randze.

„Wiener Zeitung” ogłasza: Cesarz zamianował radców sądu wyższego krajowego we Lwowie Emila Józefa Stieberta i Antoniego Dolnickiego radcami dworu przy najwyższym trybunale sądowym i kasacyjnym.

Minister sprawiedliwości zamianował lekarza pomocniczego męskiego i żeńskiego zakładu karnego we Lwowie dra Karola Eligiusza Halsiga lekarzem tych zakładów.

Telegramy

z dnia 7 grudnia.

Praga. Zmarł tu generalny dyrektor Banku hipotecznego dla Czech, radba dworu dr Gabryel Blažek.

Z Rady przemysłowej.

Wiedeń. W ministerstwie handlu odbędzie się 14 b. m. posiedzenie IV oddziału Rady przemysłowej. Na porządku dziennym dyskusja nad wnioskiem w sprawie uregulowania służby jednorocznych ochotników.

Sprawa Vasicza.

Belgrad. Organ rządowy „Samoprava” ogłasza obszerny komunikat w sprawie Vasicza, p. ruszonej w delegacji austriackiej przez prof. Masaryka i oświadcza, że po deklaracji hr. Aehrenthala, iż hr. Forgach nie miał żadnego udziału w fałszerstwach Vasicza i z nim nie stał w żadnym stosunku, rząd serbski nie ma powodu nie wierzyć tym zapewnieniom i wyraża ubolewanie tym dziennikom, które rzekomo w imię patriotyzmu występują przeciw Austrii. Co się zaś tyczy sprawy Vasicza, to jest ona przedmiotem śledztwa i w razie winy Vasicza będzie z pewnością pociągnięty do odpowiedzialności.

Maszyna piekielna.

Barcelona. W ul. Campo Sagrado w pięciu

pewnej fabryki wybuchła maszyna piekielna. Z ludzi nikt nie zginął. Wybuch wyrządził jedynie szkodę materialną. Sprawca nie jest znany.

Telstoł.

Petersburg. Dzienniki zapowiadają burzliwą dyskusję w Dumie nad wnioskiem kadetów o wystawienie pomnika Tolstojowi. Związek ludzi rosyjskich oświadcza, że pod żadnym warunkiem nie dopuści do uchwały.

Car w Petersburgu.

Petersburg. Wczoraj rano przybył tu car i zjawił się w manewy Michała, aby wziąć udział w uroczystości pułku pawłowskiego, po czym udał się do Pałacu zimowego, gdzie odbyło się śniadanie.

Za zamach na Brianda.

Paryż. Lacour, który wykonał zamach na prezydenta min. Brianda podczas odsłonięcia pomnika Ferry'ego został skazany na 3 lata więzienia.

Wybory w Anglii.

Londyn. Do wczoraj godz. 11 w nocy znany był wybór 100 liberałów, 138 unionistów, 19 zwolenników partii pracy, 26 zwolenników Redmonda. Liberali zyskują 10 mandatów, unioniści 12, partia pracy 2 mandaty.

Walki Kurdów.

Urmia. (Pet. ag. tel.) W Salmas Kurdowie solidaryzujący się z Turkami, zostali zmobilizowani celem nie wypuszczenia gubernatora do miasta. Gubernator stoi na czele 200 żołnierzy piechoty i 500 kawalerji koło Fandżulaha.

Ordzie Tafta.

Nowy Jork. Dziś odczytane będzie w kongresie ordzie Tafta, w którym oświadczy się za pokojem światowym i ograniczeniem zbrojeń.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:

Michał Konopiński.

Pensjonat A. Borońskiej

Kraków, Karmelicka 24.

pokoje z utrzymaniem. Tamże obiad w miejscu lub na miasto.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 6 grudnia. (Zamknięcie giełdy. (Wal. kor.) Akcje: Austr. Zakł. kred. 471 75, węg. Zakł. kred. 481 50, Anglobanku 316 75, Unionbanku 310 75, Länd. banku 334 25, Bankverein 554 50, Bodencredit 13 00, Galic. Banku hipotecznego 638 —, Kolei państw. 758 50, kolei państw. 118 50, 4½ poś. m. Krakowa 93 —, kolei państw. 11 40, kolei Czerniow. 555 50, Alpin 71 75, Rima Murany 674 —, Prag. Tow. żelazn. 20 12, Fabryki bronzi 734 —, Akcje tureckie tyt. 370 —, Gal. akc. Tow. kop. n. 807 —, Obl. węg. indemniz. —, Renta m. jowa 93 50, Austr. renta koron. 93 55, Węgier. renta koron. 93 05, 56 letnie Lisy Tow. kred. ziemsk. 92 95, 9½ Lisy Banku hip. 93 15, 4½ Lisy Banku hip. 93 10, 6½ Lisy Banku hip. 110 50, 4½ Lisy Banku kraj. 93 80, 4½ Lisy Banku kraj. 99 50, 4½ Gal. Obl. propin. 93 —, 4½ Gal. pożyczki kraj. 1893 98 10, 4½ Pożyczki m. Lwowa 98 —, Lisy tureckie 257 25, Marki 117 50, Ruble 254 25, Rosyjsk. pożyczka 103 95. Uspokojenie: spokojne.

Berlin, 6 grudnia. (Zamknięcie giełdy.) Austr. kredyty 210 50; Austr. kolej państw. 161 —; Disconto 196 92; Tow. handlowe 210 50; Warszawsko-wiedeński 218 37; Lisy tureckie 188 23; włoskie —; Noty austr. 85 50; Wiedeń krótki 81 95; Noty rosyjskie 216 30; Nowy Jork —; 4½ polsk. lisy zastawne 112 20; Ameryk. noty —; 3½ pruskie konsule 81 10; Lombardy 22 —; Packetfahrt 113 —; Warszawa krótkie 141 —.

Tel. 112. **Wielki wybór**

Założony w r. 1872

Zakład artystyczno-kamieniarski

BRACI TREMBECKICH

Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 452.

podjeżdżają się wykonania grobowców i pomników, tak w mieście jak na prowincji, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z piaskowca, marmuru i granitu. 388 260 300

Nowy Salon Sztuki

otwarty został

w Rydziszoforach (Rynek 35)

w salach magazynu fortepianów

firmy 482 24 0

B. Gabryelska

Ma do sprzedania

kilkanaście

ostatnich

karykatur

sejmowych

Sichulskiego.

Wstęp wolny.

Sprzedaz na spłaty do 20 miesięcy.

— Salon otwarty od godz. 9 rano do 7 wieczór.

Z drukarni Literackiej w Krakowie. ul. Jagiellońska 10.

Tel. 112.

Kawy

palone i surowe w wielkim wyborze

poleca 445 44 0

Wojciech Olszowski

w Krakowie, Mały Rynek

Na Adwent

Kuchnia Jarska „Przyroda”

ul. św. Krzyża 7 parter, (róg Mikołajskiej).

poleca poszyt obiad:

Środa 7-go grudnia 1910 r.

Zupa grzybowa ze śmietaną 20 h. Barszcz czysty z kartoflami 20 h. Kalafior 40 h. Marchewka z groszkiem 30 h. Szpinak z fasolką perlową 30 h. Soczewica 20 h. Pirogi ruskie 30 h. Kuskus gryskiowy 80 h. Bofetysy siekane z jajem 40 h. Ziemniaki duszone z cebulką 20 h. Strudel z jabłkami 30 h. Budyn z sago z sokiem 30 h. Pysie z kremem 40 h. Kompot 80 h.

Obiady z 3 dan po 50 halery. 488 35 0

Nowości! Śniadania gorące: Barszcz, żur, kaszka na mleku, zacierka, pirożki przysmażane, ser smażony, kasza owsiana i inne, opiekanki jarskie.

Nauczycielka muzyki

udziela lekcji po bardzo przystępnych cenach. Zgłoszenia: W. W. 300. poste restante Kraków. 513 3 5

Obiady domowe

w domu i na miasto. — Zaczise l. 14, II piętro, na prawo. 468 3 0

roślin doniczkowych, jako to: palm, araukaryj, paproci, kamelij, azalii, chryzantem itp., kwiatów ciętych, bukieci i wieńców, cebulek haarslemskich, kłęzy, sadzonek drzew owocowych, krzewów, drzew ozdobnych, roślin dekoracyjnych — poleca

Kapelusze damskie

najświeższe modele paryskie, poleca na obecny sezon

JÓZEFA KARMAŃSKA

KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 7, I p.

W wielkim wyborze kapelusze żałobne. 41 45 0

49 50 7

FIGULEK PRZECZYSZCZAJĄCYCH

D-CAUVIN'A

Środek popularny od dłuższego czasu, ekonomiczny, łatwy do użycia. Czystując krew, daje się zastosować prawie we wszystkich chorobach chronicznych jakoto: liszaje, reumatyzm, przestawienie, dręczenie, zatkania, zanik pokarmu u kobiet, gruźlica, osłabienie nerwów, brak apetytu, wszelkie zapalenia, mdłościach, anemii, złamaniu i powolnem funkcjonowaniu żołądka.

FIGULEK CAUVIN są do nabycia u wszystkich większych aptekach światła, w PARYŻU: Faubourg Saint-Denis, 147

Zakład pogrzebowy „Concordia”

JANA WOLNEGO

Plac Szczepański 1. 2 (dom własny). — Telefon 42 331.

Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz sprowadzania swłok ze wszystkich krajów europejskich. 311 140 0

W Krakowie jedyny, który posiada własny wyrób tramien.

Zakład ogrodniczy św. Józefa dla osieroconych chłopców

w Krakowie, Karmelicka 66, telegraficznie: Józefici Kraków.

Zamówienia z prowincji odwrotną pocztą. 7708 14 0

Zamówienia z prowincji odwrotną pocztą

Suknia balowa

dla młodej panienki, dwa gorsety krakowskie, oraz ubranie czarnogórskie, do sprzedania. Ul. Bracka 5, parter. 506 2 3

Poszukuje się

mechanika-słuszarza, do prowadzenia lokomobili parowej i reperacji narzędzi rolniczych. Zgłoszenia wraz z curriculum vitae, odpisami świadectw uzdolnienia i dotychczasowej praktyki, należy nadsyłać do Zarządu dóbr XX. Sanguszków w Gumniskach, p. Tarnów. Posada jest do objęcia zaraz. Podania nie uwzględnione zostaną bez odpowiedzi. 8774 2 5

Akademik

rutynowany korepetytor, poszukuje lekcji. Zgłoszenia pod M. T. przyjmując Administracya „N. Reformy”. 429 17 0

ARTYSTYCZNE

skromne i wytworne

UMEBLOWANIE

Józef Sperling

Kraków, Dunajewskiego 7.

464 26 0

Po 2 korony

610 5 10

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany

Józefa Kuleszy

naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscach i na prowincji. Telefon 759. 261 290 0

Duża sala parterowa

z wejściem ze sieni down, nadająca się na handel, skład lub przedsiębiorstwo przemysłowe, z piwnicami na lodownie, urządzonej razem lub osobno, do wynajęcia o 1 stycznia 1911 r. Mały Rynek, Mikołajska 4. 8727 4 4

Od 4 koron

Suknie damskie

od 1 korony

Sukienki dla dzieci

przyjmuje się do roboty: Grodzka 18, III p. front. 440 8 0

Pokoje umeblowane

z utrzymaniem lub bez. Zaczise l. 14, II piętro, na prawo. 467 8 0

Wdowa

po powstańcu z 63 roku, kobieta 70-letnia, utrzymująca z pracy rąk swoich dwoje chorych ludzi, z braku roboty, woła o pomoc. Szyje, reperuje, odnawia bieliznę, suknie i t. p. Adres: ul. Karmelicka 22, parter, w podwórku. 978 29 0

Torty

pięknie ubrane

Ul. Szewska 23.

Rządca drukarni L. K. Górski